

Przedmiotowe Zasady Oceniania
Z BIOLOGII
w Liceum Ogólnokształcącym im. Henryka Sienkiewicza we Wrześni
obowiązujący od dnia 01.09.2024 r.

1. Podstawa prawna opracowania Przedmiotowych Zasad Oceniania:

Statut Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Sienkiewicza we Wrześni

2. Cele oceniania

- a) rozpoznawanie przez nauczyciela poziomu wiedzy i umiejętności oraz postępów w opanowywaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności ujętych w wymaganiach ogólnych i treściach podstawy programowej,
- b) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych - co umie i potrafi oraz o ewentualnych brakach lub problemach w edukacji oraz o postępach w ich pokonywaniu,
- c) motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- d) pomaganie uczniowi w samodzielnym kształceniu oraz rozwoju intelektualnego ucznia
- e) informowanie rodziców (opiekunów prawnych) o postępach w nauce, trudnościach i/lub uzdolnieniach dziecka,
- f) dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności metod nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem,
- g) kształtowanie umiejętności samooceny ucznia,
- h) rozwijanie u ucznia zainteresowań z zakresu biologii,
- i) rozwijanie i wspieranie umiejętności oraz kreatywności ucznia,
- j) wyciąganie wniosków z dotychczasowej pracy ucznia i nauczyciela,
- k) określanie poziomu przygotowania oraz predyspozycji ucznia do dalszej nauki.

3. Przedmiotem oceny są:

- a) wiadomości – uczeń/uczennica wie, rozumie,
- b) umiejętności – uczeń/uczennica potrafi,
- c) zaangażowanie w proces nauczania.

4. Uczeń otrzymuje oceny częściowe (bieżące) systematycznie w ciągu całego okresu roku szkolnego oraz oceny: śródroczną i roczną.

5. Zasady wystawiania oceny śródrocznej i rocznej:

- a) ocena śródroczna i roczna powinna być wystawiona na podstawie, co najmniej -
 - 2 ocen w przypadku 1 godz. tygodniowo,
 - 3 ocen w przypadku więcej niż 1 godz. tygodniowo
- b) ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen częściowych i nie jest średnią ważoną,
- c) ocena śródroczna i roczna jest ustalana na podstawie poszczególnych ocen i wag (wartości)

Forma aktywności ucznia	Oznaczenie	Waga
Odpowiedź ustna	O	1-2
Kartkówka	K	1-2
Sprawdzian pisemny/praca klasowa/test diagnostyczny	S	3-4
Aktywność	A	1-2
Konkurs, olimpiada	KO	1-3
Inne (zajęcia terenowe, projekty, prezentacje, karty pracy, praca w grupie)	I	1-3

6. Skala ocen i sposób przeliczania uzyskanych punktów z prac pisemnych na poszczególne oceny – ujęta została w Statucie Liceum.

7. Szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów:

- a) każdy uczeń jest oceniany sprawiedliwie,
- b) każdy uczeń jest oceniany systematycznie,
- c) kartkówki, prace klasowe, sprawdziany/testy, testy diagnostyczne oraz odpowiedzi ustne są obowiązkowe, w wyjątkowych, uzasadnionych, indywidualnych przypadkach, odpowiedź ustna może być zamieniona na odpowiedź pisemną (kartkówkę),
- d) prace klasowe, sprawdziany/testy, testy diagnostyczne zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem poprzedzone; zapowiedzią jest obowiązkowy wpis terminu do dziennika elektronicznego,
- e) uczeń nieobecny na danej kartkówce, ma obowiązek ją napisać, w uzgodnionym z nauczycielem drugim terminie, w sytuacji, kiedy uczeń nie przystąpił do napisania danej kartkówki w wyznaczonym drugim terminie, przystępuje do jej napisania na pierwszej lekcji, na której jest obecny; w obu sytuacjach, napisanie kartkówki powinno nastąpić nie później niż na lekcji poprzedzającej bezpośrednio lekcję, na której zaplanowany jest sprawdzian/test/praca klasowa z zakresu materiału, który obowiązywał na kartkówce; w trzecim terminie (na pierwszej lekcji, na której uczeń jest obecny) uczeń może odmówić napisania odpowiedzi do podanych pytań/zadań, ale ma obowiązek oddać podpisaną swoim imieniem i nazwiskiem kartkówkę, brak udzielenia odpowiedzi skutkowało będzie wpisaniem do dziennika oceny niedostatecznej (oceniona zostanie wiedza i umiejętności z danego zakresu pytań/poleceń) z danej kartkówki, w sytuacjach losowych uczeń może za zgodą nauczyciela, napisać tę kartkówkę w terminie dodatkowym,
- f) ocena z kartkówki nie podlega poprawie obligatoryjnie; uczeń może poprawić ocenę z kartkówki z ważnych przyczyn wyłącznie za zgodą nauczyciela,
- g) uczeń nieobecny na danej pracy klasowej/sprawdzianie/teście, musi ją/go napisać w podanym przez nauczyciela drugim terminie; w sytuacji, kiedy uczeń nie przystąpił do napisania danej formy sprawdzania wiedzy i umiejętności w wyznaczonym terminie, przystępuje do jej napisania na pierwszej lekcji, na której jest obecny; uczeń może odmówić napisania odpowiedzi do podanych pytań/zadań/poleceń, ale ma obowiązek oddać pracę podpisaną swoim imieniem i nazwiskiem; brak udzielenia odpowiedzi skutkowało będzie wpisaniem do dziennika oceny niedostatecznej (oceniona zostanie wiedza i umiejętności z zakresu, z którego miała być przeprowadzona dana forma sprawdzania wiedzy i umiejętności) z danej pracy; w sytuacjach losowych uczeń może, za zgodą nauczyciela, napisać tę pracę w terminie dodatkowym,
- h) uczeń przyłapany na niesamodzielnym pisaniu kartkówki, sprawdzianu, pracy w grupach otrzymuje ocenę niedostateczną i jednocześnie traci możliwość poprawy tej oceny,
- i) przy nieobecności ciągłej powyżej 14 dni uczeń:
 - powinien uzupełnić materiał w ciągu jednego tygodnia, licząc od dnia powrotu na zajęcia, uczeń, w tym przypadku, ma prawo uzyskać pomoc od nauczyciela,

- nie jest oceniany w ciągu jednego tygodnia, licząc od dnia powrotu na zajęcia, w tym nie musi pisać prac pisemnych, których terminy przypadają w pierwszym tygodniu po powrocie ucznia do szkoły,
- w przypadkach losowych terminy te mogą zostać wydłużone przez nauczyciela na prośbę ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów),
- j) uczeń, który otrzymał śródroczną ocenę niedostateczną musi przystąpić do jej poprawy w terminie wyznaczonym przez nauczyciela,
- k) każda ocena wpisywana jest do dziennika elektronicznego,
- ł) oceny są jawne, zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (prawnych opiekunów); na prośbę ucznia ocena nie musi być jawna wobec wszystkich uczniów w danej klasie,
- m) uczeń jest informowany o każdej ocenie i konsekwencjach z niej wynikających,
- n) ocenione prace pisemne są omawiane podczas lekcji i pozostają w szkole. Rodzic może zapoznać się z pracą swojego dziecka po wcześniejszym umówieniu się z nauczycielem,
- o) sytuacje losowe uczniów nieprzewidziane w PZO będą rozwiązywane na bieżąco zgodnie z obowiązującymi zapisami prawa oświatowego.

8. Narzędzia stosowane w ocenianiu:

- a) prace klasowe - przeprowadzane z więcej niż jednego działu lub jednej lektury,
- b) sprawdziany/testy – przeprowadzane po zakończeniu danego działu,
- c) testy diagnostyczne – z więcej niż jednego działu dla uczniów, których frekwencja w danym okresie jest niższa niż 80% lub byli nieobecni na pierwszym terminie trzech zapowiedzianych prac pisemnych,
- d) kartkówki obejmują maksymalnie trzy jednostki lekcyjne/trzy tematy – kartkówki nie muszą być poprzedzone wcześniejszą zapowiedzią,
- e) odpowiedzi ustne obejmujące materiał z trzech ostatnich jednostek lekcyjnych,
- f) zaangażowanie w proces nauczania (aktywność ucznia),
- g) wiedza merytoryczna, sprawność operowania językiem przedmiotu, skuteczność komunikacji oraz umiejętność formułowania dłuższych wypowiedzi,
- h) ćwiczenia dodatkowe,
- i) korzystanie z różnych źródeł informacji,
- j) prace domowe,
- k) próbne matury,
- l) formy pracy twórczej na lekcji, np. rozwiązywanie problemu stawianego przez nauczyciela, przygotowanie prezentacji, doświadczeń i obserwacji, itp.,
- m) formy pracy twórczej w domu: projekty, prezentacje, plansze, tablice, referaty, itp.,
- n) udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych,
- o) inne wynikające z sytuacji bieżącej,
- p) zajęcia terenowe.

9. Uczniowie posiadający opinię lub orzeczenie PPP lub zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia oceniani są adekwatnie do informacji, które zawiera opinia lub orzeczenie lub zaświadczenie lekarskie w odniesieniu do specyfiki przedmiotu uwzględnieniem zapisów ujętych w Statucie.

10. Sposoby poprawiania niepowodzeń szkolnych (poprawa sprawdzianu/testu, pracy klasowej):

- a) uczeń obecny na pierwszym, wyznaczonym przez nauczyciela terminie może poprawić ocenę z danej pracy pisemnej w formie pisemnej lub ustnej – wyjątkiem przypadki losowe;

11. Sposoby informowania uczniów i rodziców (opiekunów prawnych) – ujęte zostały w Statucie Liceum.

12. Wymagania na poszczególne oceny:

Na ocenę dopuszczającą

a) cząstkową; uczeń:

- posiada niezbędną wiedzę umożliwiającą dalsze kształcenie;
- potrafi przedstawić podstawowe fakty i procesy z zakresu biologii posługując się podstawowymi terminami biologicznymi, ale nie dokonuje ich analizy, nawet przy znacznej pomocy nauczyciela;
- potrafi wykorzystać dane z podstawowych źródeł informacji biologicznej (rysunek, diagram, tekst źródłowy, schemat, model biologiczny, wykres, tabela, dane statystyczne)
- dostrzega podstawowe procesy i zjawiska biologiczne, fizjologiczne, przyrodnicze, środowiskowe i potrafi je wyjaśnić w sposób ogólny;
- nie wykazuje umiejętności uogólniania, wnioskowania;
- popełnia istotnie błędy w posługiwaniu się terminologią biologiczną;

b) śródroczną i roczną – wynika z ocen cząstkowych

Na ocenę dostateczną

a) cząstkową; uczeń:

- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą;
- zna podstawowe fakty dot. procesów i zjawisk z zakresu biologii, potrafi je zasadniczo interpretować i dobierać odpowiednie przykłady przy znacznym ukierunkowaniu nauczyciela;
- posługuje się terminologią zakresu biologii;
- poprawnie interpretuje informacje ze schematów, rysunków, diagramów modeli biologicznych i innych materiałów źródłowych;
- potrafi w sposób ogólny wyjaśnić zjawiska i procesy biologiczne na różnych poziomach;
- potrafi zlokalizować elementy strukturalne na różnych poziomach układów biologicznych w oparciu o modele i w naturze;
- wykazuje trudności w umiejętności uogólniania i wnioskowania;

b) śródroczną i roczną – wynika z ocen cząstkowych

Na ocenę dobrą:

a) cząstkową; uczeń:

- spełnia wymagania na ocenę dostateczną;
- przedstawia zjawiska i procesy z zakresu biologii stosując bogatą i poprawną terminologię przedmiotową
- postrzega procesy zachodzące na różnych poziomach układów biologicznych – analizuje ich przyczyny, przebieg i skutki;
- odczytuje i interpretuje informacje uzyskane z różnych źródeł;
- samodzielnie analizuje procesy biologiczne na różnych poziomach organizacji;

- analizuje współzależności pomiędzy poszczególnymi strukturami na różnych poziomach układów biologicznych,
- podejmuje próby samodzielnego formułowania wniosków, uogólnień i prawidłowości;
- posiada dobrą orientację z cytologii, anatomii, fizjologii, genetyki i ekologii w zakresie ujętym programem,
- potrafi w sposób szczegółowy wyjaśnić zjawiska i procesy biologiczne, które dostrzega na różnych poziomach układów biologicznych;

b) śródroczną i roczną – wynika z ocen cząstkowych

12.4. Na ocenę bardzo dobrą.

a) ocenę cząstkową; uczeń:

- spełnia wymagania na ocenę dobrą;
- swobodnie analizuje i interpretuje zjawiska, fakty i pojęcia, posługując się bogatą i poprawną terminologią biologiczną;
- potrafi wykazać związki przyczynowo – skutkowe na różnych poziomach funkcjonowania układów biologicznych;
- posiada umiejętność analizowania, oceniania, prognozowania i wnioskowania
- samodzielnie przedstawia wiadomości przedmiotowe dotyczące cytologii, anatomii, fizjologii, genetyki, biologii stosowanej, ewolucjonizmu i ekologii;
- odczytuje, interpretuje i przetwarza informacje uzyskane z różnorodnych źródeł;
- dostrzega problemy biologiczne i środowiskowe w skali lokalnej i globalnej oraz podaje typowe sposoby ich rozwiązania;

b) ocenę śródroczną i roczną – wynika z ocen cząstkowych

12.5. Na ocenę celującą.

a) cząstkową, uczeń:

- w 100% opanował wiedzę i umiejętności zapisane w podstawie programowej
- w odpowiedziach odwołuje się do kontekstów interdyscyplinarnych – chemia, fizyka, geografia, geografia, matematyka;
- podaj oryginalne, twórcze propozycje rozwiązywania problemów lokalnych i globalnych z zakresy biologii, ekologii oraz ochrony środowiska przyrodniczego;
- śledzi, rozumie problematykę osiągnięć współczesnej biologii, ochrony środowiska, medycyny, dostrzega ich interdyscyplinarny charakter;
- dostrzega problemy biologiczne współczesnych osiągnięć z zakresu biologii i medycyny;
- osiąga wysokie wyniki (laureat, finalista) olimpiad przyrodniczych;
- jest laureatem lub finalistą konkursów przedmiotowych o zasięgu co najmniej regionalnym.

b) śródroczną i roczną – wynika z ocen cząstkowych oraz z zapisów w Statucie Liceum (dotyczy laureatów i finalistów olimpiad i konkursów na szczeblu wojewódzkim, regionalnym, krajowym, międzynarodowym).

13. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej – zostały określone w odniesieniu do specyfiki przedmiotu